

Stracenie 23 terrorystów

Vichy. — Niemiecki sąd polowy w Châlons-sur-Marne skazał na śmierć 15 obywateli francuskich, należących do grupy terrorystycznej, która wykonała w okresie od czerwca do grudnia ub. r. sześć akcji sabotażu i zamachów.

Oskarżeni usiłowali wysadzić w powietrze wiele linii elektrycznych o wysokim napięciu, urządzeń kolejowych i fabryk. Odkryto następnie i zajęto broń i materiał wybuchowy. Wyrok wykonano.

W październiku i listopadzie ub. r. około Lure wykonano szereg napadów, a 6 grudnia ub. r. zastrzelono w Belfortie pewnego emeryta. Ujęto w związku z powyższym osmiu mieszkańców dep. Haute-Saône, którzy zostali skazani na śmierć przez polowy sąd niemiecki i straceni.

W Saint-Gervais (Haute-Savoie) ciężko postrzelono p. Mugnier, a w Appoligny (Yonne) zabito p. Bourgain, syndyka korporacji chłopskiej.

JAN BUDZYŃSKI

Teatr i jego znaczenie

X.

(Ciąg dalszy)

Jeszcze Dyrekcje Kolei, znające lokalne stosunki, samorzutnie robiły wiele ułatwień Teatrom Objazdowym, zasługując się w organizacji objazdów. Prezes Falkowski (Wileńska Dyrekcja Kolei) siedzi zawsze na ręce; przydziela wagony, pośredniczył pomiędzy Teatrem a Ministerstwem, udzielał swego bezpośredniego telefonu do Gabinetu Szefa Ministra, dając wskazówki personalne i nastawiając cały swój personel tak, że w razie wyjazdu, wszystkie formalności wagonowo-żelaznicze, a dość skomplikowane, bardzo szybko, nie biurokratycznie, były załatwione i odpowiedni wagon z samoczynnym ogrzewaniem (t. j. mający własny piec z kotłem i instalacją) stał na rampie o wyznaczonej porze gotowy do załadunku. Ale zdarzało się, iż znikła z Ministerstwa z Warszawy na czas nie przychodziła — wówczas trzeba było sobie radzić, gdy podania, depesze i telefony nie pomagały; a bywało, że gdy w takiej sytuacji zjechał z wizytą do Wilna minister Ulrych — w porozumieniu z wojewodą Bociński i Prezesem Falkowskim, przypuszczalnie szturm do saloniki Ministra, na dworcu — jeszcze przed ranną toaletą i w ten sposób zdobywano się dokument potrzebny do natychmiastowego nadania telegramu do zawiadawców stacji z podaniem numeru wagonu, wysokości niżki, ilości osób i trasy.

Najrozmaitszymi sposobami i formami Szuka torowała sobie drogę — zamiasz znajdować zrozumienie i ułatwienia u naszych władz.

Istniał także w Warszawie Związek Autorów i Kompozytorów Słownych (ZAIKS), który był pośrednikiem pomiędzy autorami (zagranicznymi w szczególności) a teatrami oraz ścigał za teatrów tantiemy autorskie — oczywiście potrącając sobie za incasso; oprócz związku tego byli prywatni przedsiębiorcy — pośrednicy: Bo-

gen, Rechtleben, Hoffman, którzy mieli umowy z pewnymi autorami zagranicznymi czy też krajowymi. Najstarsze biuro — to Rechtleben; Bogen natomiast miał przedstawicielstwo po większej części autorów węgierskich.

Wypożyczalnie egzemplarzy teatralnych i starych sztuk dla teatrów przeważnie amatorskich prowadził Morozowicz — na Nowym Świecie. Również na Nowym Świecie była pracownia krawiecka i wypożyczalnia kostiumów dla małych teatrów prowincjonalnych nie mających własnej krawiectw i dla teatrów amatorskich, znana pod firmą Dłutek. Kostiumernie w Wilnie prowadził artysta śpiewak — baryton prof. Adam Ludwig, będący z ramienia Miasta Intendentem Teatrów Miejskich; aranżował on jeszcze jeden rodzaj imprez w Wilnie: — Muszle Koncertowa w ogrodzie po-Bernardyńskim, urządzać w niej poza koncertami — całe opery (Halka, Straszny Dwór) z inscenizacją na wolnym powietrzu i z udziałem zapraszanych artystów (Ladis — Klepura).

Oredzie p. Marszałka do Legionu b. Wojskowych

Vichy. — Z okazji ostatniego zgromadzenia kierowników departamentalnych Francuskiego Legionu b. Wojskowych, p. marszałek Pétain wystosował następujące oredzie do p. Lachal, gen. dyrektora tej organizacji:

„Francuski Legion b. Wojskowych, jaki utworzyłem 30 lipca 1940 w strefie południowej, jest jedynym zrzeszeniem uczestników obu wojen. Podkre-

W FINLANDII

Helsinki. — Po zakończeniu tajnego posiedzenia parlamentu ogłoszony został komunikat opiewający, że rząd uzyskał wotum zaufania.

Berlin. — Z kół Wilhelmstrasse dochodzą wieści, jakoby nie zamierzały one wypowiedzieć się na temat informacji pochodzących z Moskwy, a zawierających warunki pokoju omawiane w Finlandii.

W Izbie Gmin

Londyn. — Sir Archibald Sinclair, brytyjski min. Lotnictwa, oświadczył w Izbie Gmin sytuację W. Brytanii w odniesieniu do nalotów. Wyraził w odniesieniu do nalotów. Wyraził nadzieję, że wojna zbliża się do punktu kulminacyjnego, i wymagać będzie od Anglii jak największego skoncentrowania wysiłków, ostrzegając mową społeczeństwo przed nowymi atakami powietrznymi ze strony Niemiec. Przechodząc

„Jednym ze szczególnych pomysłów Legionu, było zaprojektowanie świączek oszczędnościowych dla jeńców wojennych, co da im mocność powrotu do normalnych warunków życia bez zbyt-nych wstrząsów. Jednocześnie, byli wojskowi będą nadal służyli Francji, jak to czynili, będąc pod bronią.”

SŁUŻBA PRACY JEST OBOWIĄZKIEM WZGLĘDEM NARODOU

Niemieckie komunikaty wojenne

Berlin. 1. 3. — Kolo Krzywego Rogu, Zaskowa i Berdyczewa odparto zaatakowanie szturmu sowieckie i zadano napastnikom ciężkie straty. Kolo Jampola toczą się zacieplejsze boje lokalne. Na południe od Prypeci wojska niemieckie wykonały udane uderzenie przy pomocy oddziałów pancernych. Kolo Nowia, Pskowa i Narwy odparto liczne uderzenia sowieckie podczas kontrataków. Na skrajnej północy Niemcy odparli patrol wywiadowczy nieprzyjaciela. W ciągu lutego na całym froncie wschodnim zestrzelono 763 samoloty sowieckie, kosztując 60 wianych.

W Italii wojska Rzeszy, skutecznie wspomagane przez artylerię, wzmożli swój nacisk na okręg Nettuno. Podczas ostatnich starć kolumn lotnych otoczono i oczyszczono z nieprzyjaciela dwa punkty oparcia, na południowy zachód od Cisterna. Eskadry powietrzne zatopły w porcie Anzio statek o poj. 5.000 ton oraz poważnie uszkodziły 4 inne jednostki o łącznej pojemności 15.000 ton, jak i jeden ze statków desantowych. W południowej części frontu dzień przeszedł spokojnie, poza ożywioną działalnością artylerii i oddziałów wywiadowczych. Razem stracono nad frontem włoskim 12 maszyn.

Okolo południa znaczne formacje powietrzne nieprzyjaciela przelatywały nad środkowymi Niemcami, a korzystając z pochmurnego nieba, wykonywały atak terrorystyczny na Brunšwik. Rzucano bomby bez celowania — zniszczono kilka wsi. Artyleria przeciwlotnicza strąciła 8 maszyn. W nocy pojedyncze samoloty atakowały również zachodnie okręgi Rzeszy. Szybkie samoloty bojowe

WIARUS POLSKI

— REDACTION — REDAKCJA —
ADMINISTRATION — ADMINISTRACJA —
46, Rue de la Charité — LYON
Tél. : Franklin 07-30 Ch. Postal: Lyon 628-06

QUOTIDIEN POLONAIS

3 PIĄTEK — VENDREDI
MARS — MARZEC 1944

Directeur / Dr S. NAWROCKI
Dyrektor

Dzisiaj wieszamy: Kunegundom
Jutro: Kazimierza

PRIX - CENA : 1 fr.

Rok 55^{ty} Année. Nr. 53

Abonnement-Abonnement : 1 miesiąc 28 fr. 3 75 fr.

W Izbie Gmin

Londyn. — Sir Archibald Sinclair, brytyjski min. Lotnictwa, oświadczył w Izbie Gmin sytuację W. Brytanii w odniesieniu do nalotów. Wyraził nadzieję, że wojna zbliża się do punktu kulminacyjnego, i wymagać będzie od Anglii jak największego skoncentrowania wysiłków, ostrzegając mową społeczeństwo przed nowymi atakami powietrznymi ze strony Niemiec. Przechodząc

Protest rządu polskiego

Londyn. — Uchodźczy rząd polski publicznie zaprotęstował przeciwko akcji partii komunistycznej w Polsce i przeciwko mianowaniu „naczelnego wodza” przez „komunistyczny komitet polski”. „Grupa obcych komunistów — stwierdza protest — działająca na terytorium Polski pod nazwą „robotniczej partii

polskiej”, wykonuje zadanie, które szkodzi najbardziej żywotnym interesom Polski”.

„SUNDAY OBSERVER” KRYTYKUJE P. CHURCHILLA

Berno. — Londyński tygodnik „Sunday Observer” pisze: „Rząd zapomina o zasadach Statutu Atlantyki dla podtrzymania żądań terytorialnych ZSRK w stosunku do Polski. Takie ustosunkowanie się jest wyraźnym odstępstwem”.

GRUPA POLAKÓW W MOSKWIE SIEJE DALSZE ZAMIESZANIE

Londyn. — „Observer” podaje, że „narodowy komitet polski” utworzony ostatnio w Moskwie, rozpoczął rzeczywiste działanie, jak prawdziwy rząd. Tak więc, poza mianowaniem nowego „naczelnego dowódcy” w osobie niejakiego gen. Roli, mającego zastąpić gen. Sosnkowskiego — „komitet narodowy” powziął także zobowiązanie ściślejszej współpracy ze Związkiem Sowieckim i innymi „sojusznikami”. Ponadto uznał on sowieckie żądania terytorialne.

NA PACYFIKU

Vichy. — Jak donosi „Associated Press”, wojska amerykańskie prowadzą nadal operacje okrążania nieprzyjaciela w Nowej Bretanii, i w tym celu wyładowały na wyspach Admiralicji, położonych na północny wschód od Nowej Gwinei. Największą z wysp tego archipelagu jest Taouti.

EWAKUACJA BEZIERS

Beziars. — Niezwłocznie zostanie przeprowadzona ewakuacja tego miasta, która obejmie dzielnicę St. Jacques, St. Just, St. Nazaire, wzięlenie, gmach sądu, pod-prezektury, szkoły oraz przedmieścia, położone na lewym wybrzeżu rzeki Orb. Ewakuacji podlega około 25 tysięcy osób.

VICHY. — Zaprojektowano przywóz z Hiszpanii pomarańczy i cytryn, na łączną sumę 40 milionów pezeta.

FAN TADEUSZ

— 177

„Jest w tem zasługa nie chciać zostać winowajcą Narodowym, choć naród okrzykiem cię zdraża! Zwłaszcza, w kim taka, jaka była we mnie dumal”

„Imię zdracy przygnęło do mnie jako dzuma.

Odrzucił ode mnie twarz obywatele,
Uciekali ode mnie dawni przyjaciele;
Kto był lekliwy, zdążył witać się i stronił,
Nawet lada chłop, lada Żyd, choć się pokłonił.
To mię zbroku szayderkim przebił uśmiechem.
Wyraz zdracya brzmiał w uszach, odbijał się echem
W domie, w polu. Ten wyraz od rana do zmroku
Wił się przede mną, jako plama w chorem oku.
Przećież nie byłem zdracyą kraju.”

„Moskwa mnie uważała gwałtem za stronnika.
Dano Sopcicom znaczną część dóbr nieboszczyka.
Targowiczanie potęhi chcieli mnie zaszczytne
Urzędem. — Gdybym wiencaas chciał się przamoskwieć!
Szatan radził — ju byłem możny i bogaty;
Gdybym został Moskalem, najpierwsze magnaty
Szukałyby mych względów, nawet szlachta braty.
Nawet gmin, który swoim tak łacie uwłacza.
Tym, którzy Moskwe służą, szczęśliwszym — przebacza!
Wiedzialem to, a przećież — nie mogłem.”

„Uciekiem z kraju!
Gdzież nie był! com nie cierpiał!”

„Aż Bóg raczy! lekarstwo jedyne objawić.
Poprawić się potrzeba było i naprawić
Ile możności to...”

„Córka Stoln'ka, ze swym mężem, wojewodą,
Gdzieś w Sybir wywieziona, tam umaria młodo;
Zostawiła tę w kraju córkę, małą Zosię.
Kazałem ją hodować.”

„Bardziej, niżli z miłości, może z głupiej pychy
Zabiłem: więc pokora, wszedłem między mnichy.
Ja, niegdyś dumny z rodu, ja, com był junakiem.
Spuściłem głowę, kwestarz, zwałem się Robkiem,
Ze jako robak w prochu...”

„Zdało się, że Stoln'ki zabity został około r. 1791, za czasów pierwszej wojny”.

Przeistawienie pokory pysze jest w zasadzie takie samo jak w III-ej części „Dziadów”, gdzie Konradowej pysze przeciwstawiona jest pokora ks. Piotra. Wiele bowiem jest u spowiedzi Robaka własnych duchowych przeżyć samego Poety.
Junak — zwch, śmiełek, zawalidroga.

ZNACHOR PRZED SĄDEM

Pau. — François Boe, lat 49, posiada, jak sam twierdzi, zdolność do leczenia wszelkich chorób, nawet niuleczalnych, bez stosowania lekarstw. Na podstawie wniesionej skargi, dokonano rewizji w jego mieszkaniu w Pau, gdzie rzeczywiście nie znaleziono żadnych śladów lekarstw. Tym nie mniej musiał on stanąć przed sądem za nieprawne wykonywanie zawodu lekarskiego. Wezwano przez trybunał w Pau 31 świadków, z pośród których 14 wyrażało wdzięczność za uzdrowienie. W gronie ich znajdował się młody le-

KONFERENCJA WOJSKOWA W WASHINGTONIE

Washington. — Prezydenta Roosevelta konferował przez czas dłuższy z kierownikami sztabów głównych armii lądowej, lotniczej i morskiej. W naradach wzięli udział: gen. Marshall, gen. Arnold oraz admirałowie King i Leahy.

karz, uleczony z poważnej choroby. Boe nie pobierał honorarium od swych pacjentów, przyjmując od nich upominki, których wysokość sięgała 160 tys. fr. rocznie.

GRÓB POSŁA JANA III UNDALEZIONY W IRANIE

Do Teheranu powróciła wycieczka na ukwo, zorganizowana przez Towarzystwo Studiów Irańskich. Wzięli w niej udział naukowcy, artyści, malarze i inżynierzy pod przewodnictwem prof. Kościłkowskiego. Przewodnikiem wycieczki był prof. archeologii w Teheranie dr. Mehdi Bahrani. Wycieczka zwiedziła Kaszan, Kum, Natanz, Isfahan, Pasarszki, Persepolis, Sziraz. Zebrano wiele materiału zabytkowego i współczesnego i dokonano wielu zdjęć. W drodze powrotnej prof. Kościłkowski odnalazł na cmentarzu chrześcijan Dzulfi w Isfahanie grób Teodora Miranowicza, posła króla Jana Sobieskiego, zmarłego w Isfahanie 8 grudnia 1686 r. Zwiedzono również grób gen. Jana Borowskiego, który w połowie dziewiętnastego wieku zginął w obronie Persji, siłąjąc w armii perskiej.

POLACY W IRANIE

„Journal du Teheran” umieściła ciekawy artykuł dr. Franciszka Machalskiego p. t. „Piękno krajobrazu perskiego”, w którym autor zwraca uwagę na piękno gór irańskich i na niezatarte wrażenia, jakie ten krajobraz pozostawia na widzu.

JEDNIODNIÓWKA ŚWIĄTECZNA DLA MŁODZIEŻY

Teheran. — W Teheranie ukazała się jednodniówka świąteczna pod hasłem „Dzieciom Polskim na Obczyźnie”, nosząca nazwę „Gwiazda Betlejemka”. Jednodniówka została wydana przez Duszpasterstwo Katołickie w Iranie.

POWÓDZ W KATALONII

Madryt. W ciągu 24 godzin, przeszło 9 milionów ton wody spłynęło do Barcelony. Jest to największy spadek wody, jaki zanotowano od 50 lat. W okrogu Liobregat, rzeka wystąpiła z brzołgów w kilku miejscach, zatapiając fabryki, działnice mieszkaniowe i pola. Przeszło 400 osób znalazło się bez dachu nad głową.

SPORT

BOKS

Mistrzostwa Francji strefy południowej.

Pau. — Rozegrane tu półfinały i finały mistrzostw Francji nie przyniosły specjalnych niespodzianek, potwierdzając supremację znanych gwiazd. Najładniejszą walkę stoczył Toniolo w wadze średniej, który w półfinale wypunktował łatwo dobrego Acamforę (Marsylla) oraz w finale Favure (Chambery) już w 2-iej rundzie przez k. o. Mistrzami zostali Soussan (Lyon), Defaprez (Tuluza), Fernandez (Montpellier), Maserati (Grenoble), Moreira (Limoges), Toniolo (Pau), Bard (Valence) i Chevalier (Marsylla).

Organizatory odnieśli olbrzymi sukces tak sportowy, jak i organizacyjny. **Bruxela.** — Mistrz Europy Karel Syss (Belgia) obronił swój tytuł w walce ze Szwajcarem von Buehren pod koniec kwietnia b. r.

Zorganizowanie zawodów bokserkich na mecz polskich jeńców wojennych to stało uzależnione od zgody Komitetu Zw. Boks w Lyonie. Przepuszczając należy, że p. Buffevent - delegat Fede-

CO PISZE PRASA ?

Groźna rzeczywistość panslawizmu moskiewskiego...

„Le Mémorial”:
„W Moskwie odbył się 23 lutego wielki w. eo dojoiników słowiańskich, pod przewodnictwem gen. Gundurowa, z okazji 25-lecia czerwonej armii. Zgromadziło się na nim 2.000 delegatów bułgarskich, polskich, jugosłowiańskich, bałgarskich i słowackich formacji komunistycznych, znajdujących się na służbie Z.S.R.R. Na zebraniu tym uchwalono odezwę „do wszystkich narodów słowiańskich”. Zawiera ona charakterystyczne zdanie: „Bracia Słowianie, solidarność nasza opiera się o obecnej surowej próbie historycznej. Drogi narodów słowiańskich nie będą więcej rozbieżne, gdyż jedność stanowi niezwalczoną siłę Słowian”. Tak więc, w oficjalnym dokumencie, improwowanym przez Stalina, ukazuje się po raz pierwszy nie tylko pojęcie „narodu rosyjskiego”, lecz „rasy słowiańskiej”, sformułowanej i uznanej za siłę organizacyjną, wykraczającą poza ramy Związku, wykreślającą dla technicznej terytorij europejskich, które przedstawiają dla Moskwy pierwszorzędną pozycję strategiczną”.

NIE BĘDZIE DYREKTORIATU ANGLÓ - AMER. PO WOJNIE

London. — P. Law minister brytyjski, wygłosił przedmówienie w amerykańskiej Izbie Handlowej w Londynie, zajmując stanowisko negatywne w odniesieniu do ewentualnego dyrektoriatu amerykańsko-brytyjskiego po zakończeniu działań wojennych. „Anglo-Amerykanie nie będą w stanie opiekować się światem po tylu latach wojny. Poza tym podobny sojusz mógłby pociągnąć za sobą zawarcie sojuszu przez stronę przeciwną”.

LYON. — W jednym ze sklepów skradziono 288 kg. kawy, 21 kg. kakao i 22 puszki grochu.

racji Francuskiej w Lyonie dołoży wszelkich starań, aby doprowadzić do skutku te piękne w swym założeniu zawody

Ujrzelibymy na ringu znanego zawodowca Janka Walczaka z Paryża, któryby stoczył walkę towarzyską z Sendlako (Lyon) oraz Kowalewskiego z Montluçon, który zmierzyłby się z mistrzem Francji Gérantes'em (St. Etienne).

PEYWANIE

Tuluza. — Simone Turck pobila rekord Francji na 200 m stylem grzebielowym w czasie 3'29" 5/10. Znany młodzik Alex Jany uzyskał na 100 m. na znak 1'15"7/10 i zapowiedział zaatakowanie rekordu Francji już w przyszłą niedzielę.

NARCIARSTWO

Villars - de - Lans. — W urzędowych tu zawodach, w skład których weszły konkurencje zjazdowe, jak i skoki, Polak Wilk z polskiego gimnazjum uzyskał 1-se miejsce w skokach z wynikiem 23 m.

Sendlako.

TO I OWO

Staropolska obrzędowość ludowa datuje się od wieków, kiedy w pojęciu człowieka ziemia wladali przorożni — ze światowidom na czele — bożkowie, po ziemi zaś pociły się duchy, wilkołaki, upiory, strygi i latawce.

Chrześcijaństwo wydał walkę obrzędowości ludowej pogańskiej ale nie mógł jej zniszczyć, głęboko bowiem zakorzeniła się i przeszła w świętą tradycję pokoleń. Nie mogąc jej wypieć, wpłótł ją między święta chrześcijańskie, nadając starej treści pogańskiej, chrześcijańską formę. Tym sposobem liczne obrzędy pogańskie zwały się za świętami kościelnymi, wytwarzając osobliwy kompromis.

Z dawnych obrzędów rodzinnych spotykamy się przede wszystkim z trzema: urodzenie dziecka, małżeństwo i pogrzeb. Pogańska obrzędowość przy urodzeniu dziecka było przyjęcie go do grona przez najstarszego w gromadzie, pogrzeb był wyłączeniem z gromady, małżeństwo połączeniem dwoga ludzi z dwóch grup lub gromad. Z tych obrzędów pozostało mniej lub więcej tradycyjne wesele, podczas gdy pogrzeb i chrzest są dziś ceremoniami wyłącznie kościelnymi.

Ale miejscami zachowało się wiele ze staropolskich obrzędów. Byłem świadkiem — w Sandmierszczyźnie — jak wszyscy mieszkańcy wsi towarzyszyli zmarłemu do granicy wioski. Tu kondukt zatrzymał się a wioskowy śpiwak (rolnik i cieśla zarazem) z książką do nabożeństwa zaczął nucić jakąś nieznaną mi pieśń. Skończył... Kondukt ruszył dalej do sąsiedniej wsi parafialnej, do kościoła i na cmentarz. Towarzyszyli mu jedynie krowi i przyjaciele — reszta zaś wróciła do wsi.

Co to było? To szczytki pogańskiego pogrzebu — wyłączenie z gromady przy kopcech granicznych wsi.

Pogrzeb kościelny dokona się w kościele i na cmentarzu. Ale istota rzeczy — wyłączenie — dokonała się już, choć podświadomie, między wsią a kościołem.

Oto przykład kompromisu obrzędowości słowiańskiej z ceremoniałem chrześcijańskim. O.

VICHY. — Przyznano nowe premie i ulgi rolnikom za powiększenie produkcji tytoniu.

LIMOGES. — Tut. Biskup ochrzcił trzech inowierców, znajdujących się w więzieniu.

W kilku wierszach

LYON. — Nowy transport świętych ryb przydzielono sklepom w kilku dzielnicach. Na niego ważne są tylko znaczki 10 i 11 (a 12 — bez wartości).

BRUKSELA. — Z frontu wschodnie go wrócił L. Degrelle, przywódcą rekwizycji, odznaczony ostatnio krzyżem żelaznym przez Fuehrera.

LYON. — Przydziel konfitur na marzec odbędzie się za znaczek DU, który należy złożyć podczas zapisu w sklepie.

Pamiętaj o regularnym wpłaceniu prenumeraty!

Unikniesz w ten sposób WSTRZYMANIA gazety i przetrzy w czytaniu

Czy chcesz mieć powodzenie w życiu ?

A więc poznaj swój charakter !

ROBINSON Nr. 2. — Trafne porównanie Pańskich przygód z przygodami Robinsona Crusoe na bezludnej wyspie. Bohater opowieści, napisanej w 1719 przez Daniela de Foëgo, świetnego publicystę angielskiego, odznaczał się odwagą, pomysłowością i wytrwałością. Te same zalety trzeba przyznać także i Szanownemu Panu, przy czym wspaniale podkreślić, iż niejednokrotnie łatwiej jest znaleźć pozytywne i dach nad głową na bezludnej wyspie, niż w milionowym mieście, w razie, jeżeli się nie ma ni grosza w kieszeni, ni znajomych, chętnych użyć pomocy. Jak na młodego człowieka, który skończył tylko szkołę powszechną, pisze Pan doskonale po polsku, a i pismo samo jest także wyrobione. Dowodzi to wrodzonej inteligencji, dowodzi to również wielkiej wytrwałości, woli silnej i poczucia ładu. Trochę niepokojącym jest Pański pociąg do wiozów, a skutkiem tego nieumiejętność usiedzenia na miejscu i na uczeniu się jakiegoś fachu. Lec z końcowych informacji Pańskiego bardzo interesującego listu (doskonale umie Pan opowiadać) widzę, że w ostatnich dwóch latach przed wojną nauczył się Pan instalacji samochodowej, fachu, który wszędzie Panu się przyda. — Informacji, o którą Pan prosz, nie mogę Panu udzielić, ponieważ jest to dziedziną całkowicie mi nieznaną. Zdaje mi się jednak, że w okolicach bardziej na południowy zachód położonych przedzie Pan znajdzie pożądaną przez Pana wiadomości. Niech Pan się strzeże zarozumiałości! Jest to zaleta: być pewnym siebie, bo to daje odwagę, inicjatywę, energię w działaniu. Gdy jednak te zalety przeradzają się w zbyt wielkie o sobie wyobrażenie to jest gdy człowiek zaczyna wierzyć w to, że wszystko potrafi zrobić lepiej, niż inni, i na wszystkim się rozumie, wtedy jest bliskim upadku. Rzucia się bowiem w awanturę, przerażając jągo silny umysł i jego zdolność, a tym samym musi skończyć źle. Ufam przecież, że wrodzony Panu trzeźwy rozsądek ostatecznie zatrumfuje w Pańskiej dalszej wędrówce życiowej i tym samym da Panu stałą placówkę pracy i spokojną przystań po latach burzliwej młodości.

WISŁOK. — Brak papieru zmusił wszystkie dzienniki w Francji bez względu na, w jakim języku są redagowane, do zmniejszenia formatu, a skutkiem tego-

go do przejściowego zawieszenia wielu stałych rubryk, które poprzednio ukazywały się w każdym numerze tych pism periodycznych. Mimo to „Wiarus Polski” wbrew Pańskiemu twierdzeniu nie zamierza drukowania utworów literatury pięknej, lecz przeciwnie prowadzi — z koniecznymi przerywaniami — druk najpiękniejszych utworów — naszej literatury opowiadającej. — druk „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Wszyscy Czytelnicy „Wiarusa Polskiego” powitali przedruk tego utworu z najwyższym zadowoleniem. Pan jest jedynym niezadowolonym i to dlatego, że opowieść Mickiewicza rozgrywa się na Litwie. Ta Litwa, która nasz poeta polski opisał, niema nie wspólnego z państwem litewskim, jakie powstało po wojnie w 1918 roku. Byłoby dobrze, by Szanowny Pan w chwili, gdy skończy się obecna zawierucha w Europie, kupił historię literatury polskiej i przeczytał ją uważnie. Dzięki temu dowie się Szanowny Pan, iż Ad. Mickiewicza słusznie nazywamy księciem poetów polskich i prawdziwym mocarzem pióra w naszym piśmiennictwie. Jego „Pan Tadeusz” jest przeniknięty na wskroś naszym jak najszerszym patriotyzmem. Jest to więc zasadniczy błąd zaliczać Adama Mickiewicza do „wrogów”, jak to czyni Szanowny Pan. Niech Pan nawet nie mówi głośno do innych tego, co Pan napisał w swoim liście do mnie, ponieważ wywołałby Pan burzę gniewu przeciwko sobie z racji całkowitego niezrozumienia, kim był Adam Mickiewicz i czym jest „Pan Tadeusz”. Ja Pańska pomyłkę zachowam w ścisłej tajemnicy. PSYCHOLOG.

POSZUKUJECIE ?

Rodzin, Znajomych, Pracowników, CHCECIE SPRZEDAĆ ?

Przedmioty, Gospodarstwa, Domy, ODDAĆ W DZIERŻAWĘ ?

Ogłoscie o tym

W „WIARUSIE POLSKIM”

a i pewnością będziecie zadowoleni. Jedna linia ogłoszeniowa kosztuje 6 fr. Na jmniejsze ogłoszenie nieprze-kracając 5 linii 30 fr. — 3 razy 80 fr.

Blizszych informacji na każde tądanie udzieli Administracja „Wiarusa Polskiego”. — Na odpowiedź należy założyć znaczek pocztowy za 1 fr. 50.

Należność za ogłoszenia należy przesyłać równocześnie z tego tekstem.

UGŁOSZENIA

Wdowa - Polka lat 39, z jednym dzieckiem, będąca na dużej fermie, poszukuje robotnika do prowadzenia całej gospodarki; może być z jednym dzieckiem. Zgłoszenia kierować pod 1245. (Visa O. R. 12181)..

48 Rue de la Charité, LYON (Rhône). Imp. de la PRESSE LYONNAISE Le gérant: E. BOUCHER.

„Zły przykład dla Ojczyzny: zachęte do zdrady. Trzeba było okupić dobrmi przykłady, Krwią poświęceniem się..

„Bilem się za kraj, gdzie? jak? milczę. Nie dla chwały. Ziemię biegałem tyłekroć na miecze, na strzały. Milej sobie wspominać — nie dzieła waleczne. I głośno, ale czyni ciche, użyteczne, I cierpienia, których nikt..

„Uczę mi się o raz do kraju przedzierać, Rozkazy wodzów nosić, wiadomości zbierać, Układać zmywy. — Znają i Galicyjanie Ten kaptur mnisi — znają i Wielkopolanie! Pracowałem przy taczach rok w pruskiej fortecy; Trzy razy Moskwa kijami zranila me plecy, Raz już wiedla na Sybir; potem Austriacy, W Szpilbergu zakopali mnie w lochach do pracy, W carcer durum — a Pan Bóg wybiwał mnie cudem, I pozwolił umierać między swoim ludem, Z sakramentami.

„Może i teraz, kto wie? mozem znowu zarzeszyl! Mozem nad rozkaz wodzów powstanie przypieszyl! Ta myśl, że dom Sopliców pierwszy się ubzrol, To pierwszą Pogoń w Litwie zatkną krewni moi!.. Ta myśl!.. zdaje się czysta..

„Chciałes zemsty? masz! boś ty był narzędziem kary. Boże! twom Bóg mieczem rozciął me zamiary, Tyś watek spisku tyle lat snowany spletał! Cel wielki, który całe życie me zaprzętał, Ostatnie moje ziemskie uczucie na świecie, Którem tulił, hodował jak najmilsze dziecko, Tyś zabił w oczach ojca, a jam ci przebaczył! Ty!..”

„Oby tylko równie Bóg przebaczył raczy!! — Przerwał Klucznik — jeżeli masz przyjac wlyatki, Księże Jacku, toć ja nie luter, nie szmatytki! Kto umierającego smuci, wiem, że grzeszy. Powiem tobie coś, pewnie to ciebie pocieszy; Kiedy nieboszczyk pan mój upadał zraniony, A ja, kłęcząc nad jego pierśią pochylony, I miecz maczając w rane, zemstę zaprzysygnął, Pan głowę wstrząsnął, rękę ku bramie wyciągnął; W stronę, gdzie stał, i krzyż w powietrzu naznaczył; Mówić nie mógł, lecz dał znak, że zbójcy przebaczył, Ja też pojałem, ale tak się z gniewu wścieklem, Ze o tym krzyżu nigdy i słowa nie rzekłem”.

Szpilberg — cytadela - więzienie pod Brnem na Morawach, słynna w dziejach porobiorczych Polski miejscowość.

carcer durum — więzienie srogie z robotami przymusowymi.

szmatytek, (gwar.) zamiast: schizmatytek od greckiego schizma, rozzarcie, rozłam między kościołem bizantyńskim a rzymskim.